

Křtinský zpravodaj

Březen 2026/1

Vážení sousedé,

máme za sebou období zimních měsíců a prvních týdnů nového roku, které nám opět přineslo chvíle k zastavení i k bilancování. Pokud se ohlédneme k závěru loňského roku, musím s radostí konstatovat, že první adventní víkend se skutečně vydařil. Naše společné setkání u rozsvícení vánočního stromu, doprovázené jarmarkem a koledami v podání dětí, vytvořilo tu pravou sváteční atmosféru. Děkuji všem organizátorům za obětavou práci při přípravě této akce. Velmi kladně jste hodnotili také nové vánoční osvětlení náměstí a budovy úřadu. Vedle stromu přibyla zvonička a ve vestibulu jsme mohli obdivovat dřevěné sochy Svaté rodiny, což náš společný prostor příjemně oživilo.

Zima, hlavně ledovka, nás letos sice potrápila, ale díky naší technické četi byla údržba obce i cest zvládnuta velmi dobře. Chtěl bych jim na tomto místě vyjádřit velké poděkování za jejich nasazení.

Dobrou zprávou pro nás všechny je výsledek hospodaření městysu za uplynulý rok, které skončilo ziskem ve výši 5.820.223 Kč. Tyto prostředky nám umožní pokračovat v dalších plánovaných investicích.

Tou největší akcí v novodobé historii, která nás čeká, je výstavba společné ČOV a kanalizace Křtiny–Habrůvka. Společný projekt s obcí Habrůvka je připraven k realizaci. V současné době čekáme na přiznání dotace, bez které se takto rozsáhlý projekt neobejde. Celkový rozpočet je vyčíslen na 222.479.846 Kč a zhotovitelem stavby bylo ve výběrovém řízení vybráno konsorcium firem IMOS a DS Brno. Je to obrovský závazek, který zásadně ovlivní čistotu odpadních vod tekoucích do Moravského krasu.

Od podzimu probíhá za nákupním střediskem rekonstrukce části potoka, která se blíží svému závěru. Pak na ni navážou další úpravy okolního prostoru, jako je úprava sběrného dvora, přesun kontejnerů a podobně.

Před několika týdny byl zafixován svah pod silnicí ke Kolonce, což vyřešilo havarijní situaci, hrozící sesuvem a dalšími vážnými problémy, a také nám konečně otevřelo cestu k vybudování chodníku na Kolonku, o kterém se hovoří a jedná už půl století.

Nezapomínáme ani na naše školská zařízení. V ZŠ a MŠ aktuálně řešíme opravu střechy a celkové stavebně-technické řešení snížení energetické náročnosti budov. Hledáme optimální cesty, jak s pomocí dotací zajistit moderní a úsporný provoz naší školy pro další generace.

V oblasti kultury jsme letos vyzkoušeli malou inovaci – tradiční ples nahradil Spolkový večer s cimbálem. Akce se vydařila, stejně jako následná ostatková zábava. Věřím, že obě akce přinesly novou energii do našeho společenského života. Účast byla hojná a atmosféra výborná, což je vždy ta nejlepší odměna pro dobrovolníky, kteří se na přípravě podílejí.

Čeká nás toho letos opravdu hodně. Přeji nám všem, aby byl tento rok úspěšný, abychom měli dostatek trpělivosti při realizaci velkých staveb a abychom se i nadále dokázali radovat ze společných setkání v naší obci.

Váš starosta

Slavnostní rozsvícení obecního vánočního stromu v neděli 30. listopadu navečer naši reportéři nezachytili. Byla tma. Ale i ráno poté bylo poznat, že se letos radnice na akci dobře připravila. Ve vestibulu úřadu vznikl vyřezávaný betlém a kromě stromku, vysazeného před pár léty na místě domku číslo 25 (který sehrál podivuhodnou roli v historii naší obce), nechala vkusně ozdobit bílým světlem také obecní úřad a k tomu trojici lip na náměstí před ambity. Vedle vánočního stromku se nově objevila i malá zvonička pro štěstí. Pro účastníky slavnosti to bylo příjemné překvapení.

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Březen

Ivan Grégr, Jiří Hubeňák, Marie Kotulánová,
Františka Lišková, Jarmila Szabó, Jiří Ševčík, Irma Třísková,
Zdeněk Urban

Duben

Marie Blatná (Santini), Ludmila Grégrová, Jana Hrubá (Santini),
Jana Kalová, Věra Kovářová, Magda Kuchyňková, Jiřík Nezval,
Petr Krejčíř, Ingrida Pospíšilová, Alois Švenda

Květen

Jaroslava Hamerská, Anna Kotenová, Zdeněk Kovář,
Bohumila Macháčová, Vlastislav Pospíšil, Otakar Rada,
Vít Rumpel, Anna Straková, Čestmír Šnobl

Červen

Josef Bednář, Vladimír Kocman, Pavel Kovář,
Silva Nezvalová, Hildegarda Olšová, Olga Raiblová,
Zdenka Študlová, Rudolf Šilhánek, František Vintr (Santini)

Přejeme jim do dalších let života pevné zdraví a osobní spokojenost.

Že je život ve Křtinách opravdu zdravý, dokládá nám svým příkladem

paní Marie Kovářová,

která se 5. února dožila

103 let.

Blahopřejeme a přejeme hlavně zdraví.

Ivonino dědictví

Celý život jsme ji psali s měkkým „I“. Že byla křtěna Yvona, dověděli jsme se až z úmrtního oznámení. Ivona Radová se zapsala mnohem výrazněji do kvality dnešního života ve Křtinách, než by se na první pohled zdálo. Formovala několik generací křtinské a nejen křtinské mládeže.

Těžko byste našli absolventa křtinské školy od pětácti do sedmdesáti let, který by ji neznal. A kterého by neznala ona, protože měla sloní paměť a jména dávno zapomenutých školáků ze zažloutlých fotografií sypala z rukávu.

Narodila se a vyrostla ve Znojmě, ke kterému měla celý život vřelý vztah. Do Křtin ji v roce 1966 přivedlo, jako šestnáctiletou holku, zaměstnání nevlastního otce na křtinském Výzkumu. Okamžitě vzbudila zájem místních mládežníků, kteří však u ní úspěšní nebyli. Dostudovala střední zdravotní školu ve Znojmě a manžela si později přivedla odjinud.

Od počátku se přitom věnovala výchově zdejší mládeže. Nejprve jen v létě na legendárních výzkumáckých táborech, ale když se v roce 1968 začal ve Křtinách formovat Junák, ujala se vedení dívčího oddílu, který pak vedla až do opětovného zrušení skautské organizace v roce 1970.

Pak na čas odešla s manželem do Zlatých Hor, ale nakonec se vrátila domů do Křtin, do bývalé hájovny nad Měšťankou, kde vychovala tři syny. A opět se vrhla do práce s dětmi. Stala se na dlouho profesionální skupinovou vedoucí Pionýra ve Křtinách. Na celý úvazek se neideologicky vrhla do organizace mimoškolních aktivit zdejších dětí. Tehdy se naplno projevila její výrazná osobnost, přirozená autorita a organizační talent. Vybuodovala si tým oddílových vedoucích – často z řad někdejších skautů – sršela nápady na činnost, organizovala letní stanové, vodácké i putovní tábory a na řadu let tak zajistila místním dětem velmi bohaté a kvalitní mimoškolní vyžití. Neváhala ani uspořádat několik odvážných výprav do tehdy zapomenutých, opuštěných a divokých rumunských hor.

Přitom musela stále bojovat s činovníky okresního Svazu mládeže, kteří byli jejími nadřízenými a báli se jejího pronikavého intelektu a přímočaré nátury. Vyčítali jí slabou politickou angažovanost, přílišnou podobnost jejích metod s těmi zakázanými skautskými a bůh ví, co ještě. Ona však plnila – byť po svém – všechny předepsané povinnosti a byla přitom tak úspěšná, že jim nedala příležitost, aby se jí zbavili. V tomto období vychovala celou generaci dnešních padesátníků. A právě tito její odchovanci stáli v devadesátých letech za obnovou skautského hnutí, pionýra a svým způsobem i dalších křtinských spolků, do nichž ona sama už organizačně nezasáhla.

Dnes už stojí v čele mládežnických organizací většinou noví vůdcové, vychovaní tou první generací. Sami Ivonu již nepoznali a tak možná ani nevědí, že i oni jsou nositeli Ivonina dědictví, které dnes předávají dál.

Na konci osmdesátých let přijala Ivona práci vychovatelky v dětském domově Hodonín u Kunštátu, kde zůstala až do konce své profesní dráhy. Později se sice vrátila zpět do Křtin a žila v bytě po mamince na Bukovském kopci, ale to už se potýkala s vážnými zdravotními problémy, které jí znemožnily aktivní společenský život.

Uměla také naslouchat. Přesto, že prakticky nevycházela z domu, měla perfektní přehled o dění ve Křtinách, díky četným návštěvám svých bývalých svěřenců, kteří za ní neváhali přicházet se svými životními problémy, pro radu nebo jen tak na pokec.

„Řeknu vám humor“, oznámila nám, když jsme jí onehdy zavolali. A svým typicky věcným způsobem nám s nadhledem vyličila další ze svých mnoha zdravotních karambolů poslední doby. Tento karambol byl však pro ni osudným. Vánoce strávila v nemocnici a 10. ledna zemřela.

Pohřbu se zúčastnila řada jejích bývalých svěřenců, včetně někdejších chovanců dětského domova v Hodoníně, jimž pomáhala prožít jejich dětství bez rodičů, a také několika někdejších hodonínských kolegů, kteří se shodli: „byla pro nás vzorem“.

S Ivonou odešla naše kamarádka a také studnice vzpomínek na druhou polovinu dvacátého století ve Křtinách. Nezbývá nám, než si vystačit se svými vzpomínkami na Ivonu a její svět. Hýčkejme si je.

Petr Švenda

Páně děkanova stovka

Před dvěma týdny, na Valentýna, byl by se dožil sta let jeden z nejvýraznějších duchovních správců křtinské farnosti, děkan Tomáš Prnka. Narodil se 14. února 1926 v Uhřicích. Vystudoval v Brně a vysvěcen na kněze byl tajně 16. dubna 1950 na Petrově. Vzápětí musel nastoupit povinnou vojenskou službu u pověstných pomocných technických praporů PTP, kde si odsloužil celé tři roky. Teprve pak mohl zahájit kariéru duchovního, která vyvrcholila ve Křtinách. Přišel sem před vánoce 1973 z Adamova a zůstal čtyřicet let, až do své smrti, která ho s nepřehlédnutelnou symbolikou zastihla na Velký pátek roku 2013. Během té doby provedl generální opravu zdejšího chrámu, opravil budovu fary, kostel v Bukovince a ostatní stavby spravované křtinskou farou, vybuďoval novou kapli v Březině, Radostnou cestu v Hoře, kapli-kostnici v bývalé kryptě pod kostelem a křtinskou zvonohru. Svou energií, pracovitostí a organizačními a diplomatickými schopnostmi si vydobyl respekt nejen věřících, ale také ostatních obyvatel Křtinska a dalekého okolí, jakož i politiků předchozího i nynějšího režimu.

Dnes odpočívá v kněžském hrobě, v centru křtinského hřbitova. Vzpomínejme.

Redakce

Křtiny 2026: Kompletní

	po	út	st	čt	pá	so	ne	Týden
leden				1	2	3	4	1
	5	6	7	8	9	10	11	2
	12	13	14	15	16	17	18	3
	19	20	21	22	23	24	25	4
	26	27	28	29	30	31		5
únor							1	5
	2	3	4	5	6	7	8	6
	9	10	11	12	13	14	15	7
	16	17	18	19	20	21	22	8
	23	24	25	26	27	28		9
březen							1	9
	2	3	4	5	6	7	8	10
	9	10	11	12	13	14	15	11
	16	17	18	19	20	21	22	12
	23	24	25	26	27	28	29	13
	30	31						14
duben			1	2	3	4	5	14
	6	7	8	9	10	11	12	15
	13	14	15	16	17	18	19	16
	20	21	22	23	24	25	26	17
	27	28	29	30				18
květen					1	2	3	18
	4	5	6	7	8	9	10	19
	11	12	13	16	15	16	17	20
	18	19	20	21	22	23	24	21
	25	26	27	28	29	30	31	22
červen	1	2	3	4	5	6	7	23
	8	9	10	11	12	13	14	24
	15	16	17	18	19	20	21	25
	22	23	24	25	26	27	28	26
	29	30						27

Plast (odvoz od rodinných domů)

Papír (odvoz od rodinných domů)

Směsný komunální odpad (rodinné domy, kontejnerová hnízda)

Biologicky rozložitelný odpad (odvoz z kontejnerových hnízd)

kalendář svozu odpadů

	po	út	st	čt	pá	so	ne	Týden
červenec			1	2	3	4	5	27
	6	7	8	9	10	11	12	28
	13	14	15	16	17	18	19	29
	20	21	22	23	24	25	26	30
	27	28	29	30	31			31
srpen						1	2	31
	3	4	5	6	7	8	9	32
	10	11	12	13	14	15	16	33
	17	18	19	20	21	22	23	34
	24	25	26	27	28	29	30	35
	31							36
září		1	2	3	4	5	6	36
	7	8	9	10	11	12	13	37
	14	15	16	17	18	19	20	38
	21	22	23	24	25	26	27	39
	28	29	30					40
								40
říjen				1	2	3	4	40
	5	6	7	8	9	10	11	41
	12	13	14	15	16	17	18	42
	19	20	21	22	23	24	25	43
	26	27	28	29	30	31		44
								44
listopad							1	44
	2	3	4	5	6	7	8	45
	9	10	11	12	13	14	15	46
	16	17	18	19	20	21	22	47
	23	24	25	26	27	28	29	48
	30							49
prosinec		1	2	3	4	5	6	49
	7	8	9	10	11	12	13	50
	14	15	16	17	18	19	20	51
	21	22	23	24	25	26	27	52
	28	29	30	31				53

Plast (odvoz od bytových domů a kontejnerových hnízd)

Papír (odvoz od bytových domů a kontejnerových hnízd)

Sklo čiré (odvoz z kontejnerových hnízd)

Sklo barevné (odvoz z kontejnerových hnízd)

Sokol letěl na Hostýn – 2025

Napoprvé je křtinský Sokol připraven k výletu na Hostýn v sobotu 14. září 2024. Máme ale smůlu: den předtím, v pátek 13. září 2024, se vlády nad Moravou ujímá povodňový živel Boris. Za 24 hodin naprší v moravsko-slezském kraji přes 360 mm a za další dva dny kolem 300 mm. Výlety stranou, s obavami sledujeme průběh ničivé povodně (škody dosahují výše 70 miliard). Pěší putování se odkládá.

Pro rok 2025 je 6. září novým termínem se stejným cílem výletu, s předstihem oznámeno přes infokanál a sokolský facebook. Dva týdny před tímto termínem je přihlášeno jen 21 zájemců. Snad ne po druhé výlet zrušit? Kdo nějakou tu společenskou akci organizuje, ví jak se takové nevděčné rozhodnutí stále odkládá. Počkáme ještě jeden týden? Počkáme. A kupodivu najednou počet přihlášených vyskočí na 72 účastníků. Křtinské náměstí tak opouští v sobotu ráno celá kolona, jeden autobus velký, jeden malý a jedna dodávka našeho sokolského pokladníka.

Po necelých dvou hodinách jízdy autobusy začíná nenáročné pěší putování k romantické zřícenině hradu Lukov. Mohutná zřícenina gotického hradu patří k nejrozsáhlejším hradům na Moravě. Prohlídkový okruh s výhledy do malebné krajiny stojí zato.

Od hradu vyráží překvapivě velký počet zdatně nedočkavých pěšáků na hřeben Hostýnských vrchů, s cílem na kótě 735 m - mariánském poutním místě, na Hostýně. Tato skupina, ač vybavena mapami a nepostradatelnou službou GPS, ještě netuší náročnost pochodu 14 nebo 17 km.

Ti předvídavější nastoupí opět do autobusů a nový start pro ně začíná buď Na Trojáku 8 km (10 km), nebo Na Špičáku 6 či 8 km. Z více stran se nakonec všichni sejdou na Hostýnu. Je plná spokojenost s dosaženými výkony, ale zaznamenáváme i kritické hlasy: „*ušli jsme více kilometrů, než co je uvedeno na těch mapkách, které jste nám vytiskli*“. Vysvětlení může být dvojitý: buď je to chybný výpočet nebo naopak záměr Sokolíků-pořadatelů napomoci vyššímu výkonu, aby ten každý turista zdatný, v cíli sobě říci mohl: „*sem ještě dobrej, dokázal sem to (když už mě nikdo jiný nepochválí)*!“

Něco málo k poutnímu místu na svatém Hostýně. Snad každý Moravák, ať již věřící či nevěřící, by na svatý Hostýn měl alespoň jednou v životě doputovat. Symbolika Hostýnu totiž odkazuje na dávnou historii, či s odstupem osmi staletí na pověst, v které jsou hordy Tatarů (následníků Čingischána) po hrozném pustošení a vraždění vypuzeni z Moravy (květen 1241). Nebýtí této pro nás již zapomenuté a historicky mlhavé události, dávali bychom se možná dnes na svět šikmýma očima.

Přemysl Horek

**Hrad
Lukov**

**Ten dřevěný
k nám nepatří**

**Ještě před dvěma týdny jsme
zájezd rušili pro nezájem.**

Důkladná příprava na patnáctkilometrovou trasu v předhradí Lukova.

Na trase, v náručí Hostýnských vrchů.

V dále na obzoru vyčnívá nad lesem kupole hostýnské baziliky - náš cíl.

Kolem třetí odpoledne jsme se začali ze všech tras scházet na Hostýně.

Sokol poletí na Pulčinské skály – 2026

Kam v roce letošním?

Konkrétně **v sobotu 5. září 2026**. Termín výletu s pěším putováním byste našli i v křtinském kalendáři. Máme pro vás tentokrát připraveno putování opět do srdce Valašska, tentokrát na Pulčinské skály.

Podrobněji : Křtiny - Lidečko 125 km (autobus 2,5 hod).

U Lidečka jsou k vidění krásné **Čertovy skály**. Okruh dlouhý asi 1,5 km představuje hodinový pěší výlet, vhodný pro všechny věkové kategorie.

Po modré se pak vypravíme do Pulčinských skal, vzdálených asi 8 km, případně autobusem na Pulčín a odtud jsou **Pulčinské skály** už jen 2 km.

Následovat bude průzkum Pulčinských skal a oběd v samotném Pulčíně. Na závěr se zastavíme **v Kroměříži**, v Květné zahradě nebo v zámku.

Na Vás (a na Vaše včasné přihlášky) se těší křtinství Sokoláci.

Přemysl Horek

Ostatky 2026

Masopust, ostatky, fašank, voračky a ještě mnoho dalších názvů lze použít pro pojmenování této každoroční lidové veselice, která rámuje období velikonočního půstu, i když její počátky se datují až do předkřesťanského období staroslovanských oslav konce zimy.

Ani letos jsme tuto tradici ve Křtinách nevynechali a v sobotu 14. února (jak krásně se nám to datum sešlo s jiným, dnes komerčně protlačovaným svátkem!) se v Hostinci U Farlíků v 10:00 sešlo více než třicet individuů oděných v různé masky, které se záhy rozdělily na dvě skupiny, jež prošly celý městys a dům po domu zvaly místní občany na večerní masopustní merendu. Při tom se povídalo, zpívalo, pilo, jedlo, prostě veselilo. Krásné a prospěšné bylo i to, že se termín letošních ostatků nekryl se sousední Habrůvkou a tak s námi mohly chodit i tři habrovské dívčiny, které posílily již tak značný počet masek. Kdyby se tato spolupráce dále rozvíjela, dokážu si představit křtinská dítka maskovaná v Habrůvce a habrovská dítká maskovaná ve Křtinách v dalších ročnících této akce.

Kdo z maskovaných posbíral zbytky sil, dostavil se pak večer do již výše zmíněného hostince, kde začala lidová taneční veselice. K tanci a poslechu tradičně hrála kapela Tom Sawyer Band. Ve 23:00 pak byla losována bohatá tombola, která jistě obšťastnila mnohá srdce vyhravších spoluobčanů. S úderem půlnoci došlo na pochování basy. Za smutečního pochodu do sálu vešlo truchlící procesí, aby po náležitém vykropení sálu i účastníků, byla pronesena smuteční řeč, ve které na nikom nezůstala nit suchá. I když za to mohlo pravděpodobně to důkladné předchozí kropení.

Zábava pak pokračovala až do ..., ale to vám již nepovím, neboť po krásném, leč únavném dni, jsem se rád odporoučel do peřin.

Závěrem chci poděkovat všem členům křtinských spolků a dalším dobrovolníkům, kteří strávili mnoho svého volného času při shánění darů do tomboly, jejich balení a při přípravách sálu. Velké poděkování pak náleží členům Ochotnického sdružení Křový, neboť oni jediní se v neděli sešli, aby poklidili sál a odstranili výzdobu.

Je to taková malá černá tečka pro ostatní spolky. Ostatky jsou spolková akce, ze které mají křtinské spolky peníze na pořádání dalších aktivit a bylo by fajn, kdyby se členové všech křtinských spolků zapojovali nejen do veselí samotné masopustní merendy, ale také do přípravných a hlavně pak i uklízejících prací, aby vše neleželo jen na pár dobrých lidech.

Martin Vojáček

Pozn. red.: V reakci na zmínku o termínu, „který se nekryl se sousední Habrůvkou“, dodáváme: odvěký termín konání ostatků, tedy úterý před popeleční středou, byl z praktických důvodů opuštěn již před několika desítkami let. Ostatková zábava uprostřed pracovního týdne je dnes těžko proveditelná. Proto bývá přesouvána na předchozí sobotu. Proti dobrovolnému prodloužení půstu o tři dny nelze ničehož namítati.

Letos nám však do obvyklých termínů zasáhla ještě jiná světská moc: jarní prázdniny. Tisíce rodičů si v tom termínu berou dovolenou a vyrážejí s dětmi na hory, aby tam zavzpomínali, jaké to bývalo, když byl sníh i u nás. Postihlo to hned dvě soboty a každá dědina se k tomu postavila jinak. Křtinští ostatky kupodivu zvládli v obvyklém sobotním termínu, zatímco habrovští si prodloužili půst o celých deset dní a fašankovali už 7. února.

Není to žádná novinka. Podobné manévry se dějí čím dál častěji. Spousta dědin si neumí představit průvod masek bez pořádné muziky. Jenže ty doby, kdy měla každá dědina svou kapelu, jsou už dávno pryč a ti, kteří ještě umějí na něco zatroubit, zabrnkat nebo zahrát na harmoniku, jsou dnes o masopustu na roztrhání. A protože nemohou být ve stejném okamžiku na více místech, nezbyvá, než to řešit čarováním s termíny. Třeba taková Doubravice má průvod masek už celou řadu let o týden dříve, podobně jako letos Habrůvka. Mají to sice v Doubravici v předtermínu, ale zato s muzikou.

Neobvykle se letos k problému postavili v Lipovci. Ani tam by to bez muziky nebylo ono. Navíc je v početném lipoveckém masopustním týmu spousta dětí, které se těšily na hory a zároveň nechtěly přijít o průvod masek. Proto se Lipovečtí rozhodli termín rovněž posunout, ale nikoli dopředu, nýbrž na druhou stranu, na poslední únorovou sobotu.

Vraťme se však k nám do Křtin. Jste-li ve Křtinách novými obyvateli, máme pro vás drobnou radu: Křtiny nejsou Brno. Nežijí zde anonymní lidé, kteří se navzájem nezdraví a nezajímají. Dokud se vy nebo alespoň vaše děti neobjeví o Masopustu na náměstí v masce Mickeymouse nebo stonožky, dokud nepošlete děti do Skautu, do Sokola nebo mezi hasiče a sami nepomůžete postavit o hodech aspoň jednu lavici, Křtinačky se nestanete.

A pro nás, kteří už Křtinačky jsme: Je dobře, že u nás odvěká tradice Ostatků neskomírá. Tím, že se do akce zapojují i děti, máme naději na její pokračování v dalších generacích. Díky celé řadě dobrovolníků, kteří přípravě věnují svůj volný čas, je to jedna z aktivit, které stmelují náš obecní kolektiv. O to pečlivěji doporučujeme číst poslední odstavec předchozího článku.

Redakce

Bez této tradiční fotografie masek před vstupem do Hostince U Farlíků, nemohl by ostatkový průvod vůbec začít.

A ještě jedna hromadná, opět před hospodou, byt' bývalou. Pak už se masky rozprchly po dědině.

Večerní ostatkový rej, na který „maškárádi“ celý den neúnavně zvali, přilákal plný sál zájemců. A když udeřila půlnoc, proběhl obřad pochovávání basy, tentokrát poprvé i s dřevěnou rakví. Nastal čas vyhlížet velikonoce.

Vánoční jarmark

Vánoční jarmark 2025 se podařilo zorganizovat na jedničku. Prodejci zaplnili všechny prostory Spolkového sálu, bylo z čeho vybírat a co nakupovat. Ani kupujících návštěvníků nebylo zrovna málo. Snad se nám daří každým rokem přilákat víc a víc těch, kteří tuto akci berou nejen jako prodejní, ale také jako příležitost se potkat a něco užitečného vytvořit pro ostatní. Tak za rok zase všichni přijďte!

Michaela Brzobohatá a Jana Mejzlíková

Pozn. red.: Vánoční jarmarky patří k příjemným zpestřením adventního času všude na světě. Velká města se předhánějí v pořádání vánočních trhů, všude voní svařák a vládne příjemná atmosféra, při níž se setkávají známí a scházejí kamarádi. Ve městech je to snadné, jsou tam na to celé organizační týmy, jsou na to i spousty peněz, které pak spousty spokojených lidí splácejí formou útraty. Ale uspořádat takový jarmark na dědině, kde je mnohem méně organizátorů i návštěvníků, to je daleko těžší. O to větší uznání si zaslouží organizátorky křtinského vánočního jarmarku, který se uskutečnil o první adventní neděli, před večerním rozsvícením vánočního stromu. Kdyby je redakce nepřemluvila, ani by se nám svou akcí ve zpravodaji nepochlubily.

Večer s cimbálkou

V sobotu 24. ledna 2026 proběhla zatěžkávací akce našeho Společenského sálu. Konal se zde Večer s cimbálkou.

Dostavilo se asi osmdesát účastníků, mladých i postarších. Přišli si zatančit, zazpívat a společně se pobavit u dobrého vínka. K tanci nám hrála naše známá a oblíbená skupina Pecka. A opravdu to byla pecka. Svou skvělou muzikou rozezpívali a roztančili celý sál.

Žákyně ze ZUŠ Adamov pak pod vedením Kristýny Jelínkové zpřijemnilly večer dvěma vystoupeními a ukázaly, že mají rytmus a ladnost v krvi. Doufáme, že nám roste ve Křtinách další generace, která má vztah k lidovým tradicím a lidové hudbě.

Dalším bodem programu pak byla i bohatá tombola. Ale především se zpívalo a tančilo. I když samozřejmě některým chybělo krásné prostředí Zámku, kde třináct let probíhal Spolkový ples, myslíme si, že i tato náhrada ve skromnějších podmínkách měla něco do sebe. Celý večer byl opravdu veselý a všichni odcházeli s úsměvem a písničkou na rtu.

Děkujeme všem organizátorům a pomocníkům, kteří se podíleli na úpravě sálu, balení tomboly a pomáhali i s hladkým průběhem celého večera. Poděkování si zaslouží i Hospůdka Eden, která zajišťovala občerstvení. A především děkujeme všem muzikantům z Pecky a už se těšíme, že se s nimi opět potkáme, tentokrát v srpnu na Cimbálovém večeru na náměstí, na který jste všichni srdečně zváni.

Marcela Kuchyňková

Již po několikáté jsme se sešli na Nový rok ve 14:00 v parčíku pod farou, u pomníku skladatele Konstantina Aloise Jahody-Křtinského, na novoročním koncertu příležitostného žesťového sdružení Santini Brass Ensemble (Marek Rada, Jakub a Petr Švendovi).

O tradiční milé zpestření zimního času se postaralo také taneční oddělení ZUŠ Adamov, které nám připravilo v polovině ledna pod vedením Kristýny Jelínkové pestré pásmo tanečních vystoupení, vtipně zarámovaných pohádkovým příběhem O šípkové Růžence (děti tančily proto, abychom se nenudili během čekání, než švarný princ Růženku probudí).

Ani touto akcí se organizátoři ve Zpravodaji nepochlubili.

Nášťestí máme spolehlivé reportéry, kteří pohotově pořídili několik fotografií.

Pocházejí z reprízy 14. ledna ve Spolkovém sále.

Rozpis zubní pohotovosti

Březen

1.3.	MUDr. Ševčík Štěpán, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
7.3.	MUDr. Žilka Vlastimil, Benešov, 19	516 467 313
8.3.	Dr. Babych Viktoriia, Letovice, Masarykovo náměstí 162/38	792 325 591
14.3.	MDDr. Hájková Barbora, Blansko, Gellhornova 9	725 332 967
15.3.	MDDr. Janáč Jiří, Boskovice, Lidická 10	537 021 289
21.3.	MUDr. Fenyk Vlastimil, Letovice, Tyršova 15	516 474 310
22.3.	MDDr. Fojtíková Veronika, Rájec, Zdrav. středisko	516 432 138
28.3.	Dr. Giryeva Halyna, Boskovice, Lidická 8	734 231 261
29.3.	MUDr. Grenarová Marie, Blansko, Vodní 5B	724 081 182

Duben

3.4.	MUDr. Beranová Alžběta, Blansko, Gellhornova 9	735 056 656
4.4.	MUDr. Hanáková Jitka, Blansko, Pražská 2394/1b	516 418 788
5.4.	MUDr. Hošáková Kateřina, Adamov, U Kostela 4	516 446 428
6.4.	MUDr. Houdková Radka, Blansko, Pražská 2394/1b	731 144 155
11.4.	MUDr. Ševčík Štěpán, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
12.4.	MUDr. Jaklová Eva, Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
18.4.	MUDr. Bočková Jana, Kunštát, nám. ČSČK 38	516 462 203
19.4.	MUDr. Jílková Stanislava, Rájec, Ol. Blažka 145	516 410 786
25.4.	MDDr. Keprtová Dana, Poliklinika Blansko, Sadová 33	721 928 746
26.4.	MDDr. Kindermann Lukáš, Svitávka, Hybešova 197	516 471 210

Květen

1.5.	MUDr. Ševčíková Radomíra, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
2.5.	MUDr. Pernicová Libuše, Boskovice, Růžové nám. 2458/16	774 177 804
3.5.	MUDr. Křížová Romana, Knínice u Boskovic, 330	774 844 735
8.5.	MUDr. Ševčíková Radomíra, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
9.5.	MUDr. Kulhánková Emilie, Křtiny, Zdrav. středisko	516 414 291
10.5.	MUDr. Kutlíková Tatiana, Boskovice, Růžové náměstí 2 345/12	602 882 007
16.5.	MUDr. Loskot Pavel, Svitávka, Hybešova 197	516 471 210
17.5.	MUDr. Ševčík Štěpán, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
23.5.	MUDr. Mikulášková Miroslava, Letovice, Mánesova 468/2	516 474 488
24.5.	MUDr. Nečasová Lucie, Blansko, ZŠ TGM, Rodkovského 2	607 812 963
30.5.	MUDr. Ševčíková Radomíra, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
31.5.	MUDr. Paděrová Miroslava, Šebetov, 117	516 465 452

Červen

6.6.	MUDr. Paulíčková Jarmila, Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
7.6.	MUDr. Kraml Pavel, Boskovice, Růžové nám. 2458/16	733 644 499
13.6.	MDDr. Potůček Jiří, Blansko, Pražská 2394/1b	516 419 538
14.6.	MUDr. Roth Pavel, Ostrov, Zdrav. středisko	516 444 326
20.6.	MUDr. Roubalová Veronika, Černá Hora, Zdrav. středisko	723 184 842
21.6.	MUDr. Ševčík Štěpán, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
27.6.	MUDr. Řehořek Tomáš, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
28.6.	MUDr. Řehořkovi, Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453

Pohotovost je sloužena v uvedený den na uvedeném adrese od 8:00 do 13:00.

POZOR ZMĚNA!

Od 1. ledna 2026 je k dispozici zubní pohotovost v areálu fakultní nemocnice **U Svaté Anny**, v Brně na Pekařské ulici, v budově S v blízkosti Hybešovy ulice.

Pacienty obslouží dvě ambulance,

a to **ve všední dny od 16:00 do 21:00 a o víkendech od 8:00 do 18:00.**

Na Prosetckech Lauk

Prapodivný název je samozřejmě zkomolenina. Správně má znít „Na prosečských loukách“. Jenže v době, kdy název vznikl, vládla nám němčina a c. k. kartografovi se název nevešel do mapy, takže jej zkrátil. Rakouští úředníci to bez znalosti češtiny považovali za oficiální název, pročež zkomoleninu použili i v několika dalších úředních dokumentech. Správně tušíte, že se jedná o název místopisný. Kdybych se vás však zeptal, kde to je, vsadím se o dva krejčary, že ukážete špatným směrem. „Prosečské louky“ představují totiž v křtinském zeměpisu zvláštní anomálii.

Je známo, že v minulosti Proseč patřila, spolu s Křtinami, Bukovinou a Bukovinkou do majetku Zábřdovického kláštera, na rozdíl od Březiny a Habrůvky. Organizačně měla Proseč ke Křtinám nejbliže ze všech okolních dědin. Monumentální mapa Habsburské monarchie, tzv. Stabliní katastr, věnovala v roce 1826 téměř každé obci v mocnářství samostatný mapový list. Mezi výjimky patří obě Bukoviny, uvedené na jednom listě a také Křtiny s Prosečí, které jsou rovněž vykresleny společně, jako by tvořily jeden katastr. Občas se také stávalo, že okrajové parcely v katastru obce vlastnili obyvatelé sousední dědiny. Pokud byste tedy hledali Prosečské louky někde směrem k Proseči, mělo by to svou logiku.

A bylo by to špatně. Prosečské louky leží totiž mnohem dál od Proseče, než byste čekali, na opačném konci křtinského katastru. Dlouhá louka, táhnoucí se podél jedovnické silnice od Nového rybníka až skoro k Propadání (dnes Luční nebo Jedovnické údolí), měla v minulosti několik různých jmen. Koncem 18. století – snad v souvislosti se zrušením kláštera – byla louka, včetně dnešního Arboreta, rozdělena na pětadesát dílů, které získali téměř výlučně obyvatelé Proseče. A tak se místu začalo říkat Prosečské louky. Od chalupy až na svou louku měli to Prosečtí přes Křtiny skoro pět kilometrů. Když tedy chtěli louku pokosit za ranní rosy, museli si notně přivstat.

Kdy a proč tato zvláštnost povstala, nevíme, ale trvala nejméně sto let. Dnes vlastní většinu tamních pozemků Mendelova univerzita, ale část je stále ještě v soukromých rukou. Nikdo z majitelů však již nebydlí na Proseči.

Petr Švenda

Čtyři rány

Na léto 2026, připadne stopadesáté výročí tragické události, jež otrásla Josefovským údolím dne 31. července 1876 v 10 hodin dopoledne. Událost předznamenala definitivní konec téměř dvousetleté historie, která již dávno upadla v zapomnění, přesto, že kdysi neodmyslitelně patřila k životu v Moravském krasu. Je proto na místě si ji trochu připomenout. Poslouží nám k tomu pár zajímavých informací, ukrytých ve starých farních matrikách.

Začneme ze široka. Možná si vzpomenete na článek Toma Pavloně, který před časem řešil ve Zpravodaji výrobu dřevěného uhlí ve Viligruntě. Výroba dřevěného uhlí patřila od pradávna v okolí Blanska k významným průmyslovým činnostem. Produkce uhlířů nebyla přitom určena běžným spotřebitelům k nedělnímu grilování, jako je tomu dnes. Poddaní tehdy většinou topili klestím, nasbíraným potajmu ve farském lese a o hovězím steaku na grilu se jim ani nesnilo. Dřevěné uhlí končilo u velkých průmyslových odběratelů v okolí, jako byly vápenky, železárny, kovárny, potašovny, či sklárny. Proto také byli zdejší uhlíři nejprve soustředěni v okolí Blanska a Adamova. Teprve až vytěžili, co mohli, začali se stěhovat dál, třeba na Křtínsko. O uhlířích však toto pojednání není.

Jedněmi z nejpozoruhodnějších odběratelů dřevěného uhlí byli výrobci černého střelného prachu, prachovní mlynáři. V okolí Blanska jich působilo hned několik a jim budeme v našem pojednání věnovat pozornost, protože právě jich se ono kulaté výročí týká.

Výrobou střelného prachu se v hlubokých krasových údolích zabývali v minulosti členové pěti rodin: Komárkové, Rumlerové, Handlové, Růžičkové a Kotasové. Jednotliví členové těchto rodin si byli často navzájem svědky na svatbách či kmotry svých dětí a často spolu i vstupovali do manželství, takže všechny rody byly vzájemně zpřízněny. Prachárny měli nejprve na Punkvě, později v Josefovském údolí.

Největšího rozmachu zažívalo krasové prachařství na sklonku 18. století, kdy se tomuto povolání věnovalo všech pět rodů současně. Pak začalo prachařství pozvolna ustupovat a koncem 19. století byl černý střelný prach definitivně vytlačen bezdýmným a jeho výroba v Moravském krasu zanikla.

Prachařství bylo výnosné povolání, takže prachaři byli relativně bohatí a platili mezi obyvateli okolních vesnic za honoraci. Ostatně, nejhonosnější hrobka na starém adamovském hřbitově, hned vedle hřbitovní kaple, patří právě prachařskému rodu Kotasů. Badatel Karel Páral dokonce zaznamenal, že v babickém kostele měli prachaři vyčleněnu zvláštní čestnou lavici, spolu s vrchnostenskými úředníky.

Bylo to však také povolání nebezpečné. Závěrečnou fází výroby střelného prachu v Moravském krasu poznamenala před půldruhým stoletím obrovská exploze v Josefovském údolí, která ve zlomku vteřiny vymazala s povrchu zemského Rumlerovu prachárnu i s majitelem. A právě stopadesáté výročí této události si v létě 2026 připomínáme.

Matriky ovšem prozrazují mnohem více překvapivých tajemství. Například to, že v téměř dvousetleté historii krasových prachařů to vůbec nebyla ojedinělá tragedie. Pozdější badatelé to sice nezmiňují, ale k podobným neštěstím došlo v minulosti nejméně čtyřikrát a zahynulo při tom nejméně sedm prachařů či jejich zaměstnanců:

První známá exploze se odehrála v sobotu **22. března 1800**. Zahynul při ní třicetiletý syn blanenského hrnčíře, prachařský dělník Jiří Nespěšný. K neštěstí došlo pravděpodobně v Ernestthalu, v údolí Punkvy, v části patřící ke Klepačovu. Matrika uvádí jako místo úmrtí Klepačov.

O patnáct let později, ve čtvrtek **27. července 1815**, došlo k druhé tragedii. Její obětí se stal čtyřiačtyřicetiletý prachařský pomocník Jan Michek z Olomučan, kterého mohutná exploze sušárny s pultunou prachu (9 vídeňských centů) roztrhala doslova na kusy (*in viele Stücke gerissen*), takže nebylo snadné jej posbírat a pohřbít. Zůstala po něm těhotná manželka Johanna a čtyři malé děti – páté se narodilo pouhý měsíc po tragedii, už bez tatínka.

Za dalších osmnáct let, poté co 20. dubna 1833 zemřel na tuberkulosu prachař Dominik Kotas, zdědil koncesi na Kotasovu prachárnu v Josefovském údolí jeho tehdy dvacetiletý syn Vincenc. Mladý prachař však zřejmě doplatil na své mládí a nezkušenost. Již po několika měsících, ve středu **19. března 1834**, došlo v jeho prachárně k třetímu, nejtragičtějšimu výbuchu, který si vybral hned tři oběti: přímo na místě zahynul čtyřadvacetiletý pomocník Jakub Kříčka z Babic a o deset dní později podlehl těžkým zraněním sám Vincenc Kotas a jeho o tři roky starší pomocník František Křivánek z Okrašovic u Třebíče. Výrobu tak musela narychlo obnovit Vincentova matka Anna, vdova po prachaři Dominiku Kotasovi, s pomocí nejmladšího syna Pavla, který později prachárnu převzal a provozoval asi čtyřicet let.

V sousedství jejich prachárny vyráběl střelný prach také Karel Rumler, zkušený prachař, jehož rod se zabýval prachařstvím mnohem déle, než Kotasové. Ale ani dlouholetá praxe a zkušenosti Karla Rumlera nedokázaly zabránit poslední explozi, která znamenala definitivní tečku za prachařstvím rodiny Rumlerů. Odehrála se v Josefovském údolí v pondělí **31. července 1876**. Jednašedesátiletý majitel prachárny Karel Rumler prováděl toho dne ráno zkoušku kvality vyrobeného prachu, přičemž mu jeden žhavý uhlík

ze zkušebního vzorku uvízl v záhybu kabátu a začal tam doutnat. On si toho nevšiml a v deset hodin dopoledne vstoupil v kabátě přímo do sušárny, kde v té chvíli ležela téměř tuna hotového střelného prachu.

Následný výbuch, který bylo slyšet až v Adamově a pravděpodobně také ve Křtinách, Rumlera okamžitě zabil. Třiašedesátiletý pomocník Václav Šmerda z Babic, který byl v té chvíli uvnitř budovy, umíral v krutých bolestech ještě asi půl hodiny.

Podrobnou zprávu o průběhu celé události a jejích příčinách podal třetí zúčastněný, triařicetiletý pomocník František Anderlík. Ten Rumlera v poslední chvíli zahlédl, ale nedokázal již tragedii zabránit. Pokusil se proto utéci, což se mu, samozřejmě, nepodařilo. Výbuch jej smetl do potoka, kde byl nalezen s těžkými zraněními, ale živ. Celý dobový popis události zveřejnil již o pět let později (1881) František Bauer.

Od té doby se příběh pracháren pomalu propadá do historie a zapomnění. Stopadesát let je příliš dlouhá doba na to, aby zůstal beze změn uchován v paměti obyvatel. Stačí to však pro vznik všelijakých mýtů a pověstí. Jedna z pověstí kupříkladu praví, že Hostinec U kamenného kola, který jsme donedávna míjeli cestou ze Křtin do Adamova, byl vybudován na místě, kam dopadlo mlýnské kolo, vytržené explozí z Rumlerovy prachárny. Věř, kdo chceš, ale faktem je, že hostinec leží jen pár desítek metrů od epicentra výbuchu, takže by tam mlýnské kolo docela dobře doletět mohlo. Trosky mlýna prý zatarasily i silnici za potokem. Prachové mlýny byly dřevěné, pouze surové dřevěné uhlí se mlelo na kamenných kolech. Hotový prach už ne, protože by hrozilo jiskření a následná exploze. Možná tedy, že je pověst pravdivá a právě tohle kolo dalo vzniknout názvu hostince.

Pokud vás téma prachových mlýnů v krasových údolích zaujalo, během jara by měl vyjít ve sborníku blanenského muzea můj obsáhlý článek, mapující historii jednotlivých prachařských rodů od počátku 18. století až do 80. let století devatenáctého, kdy činnost poslední prachárny v Moravském krasu ukončila vdova po Pavlu Kotasovi, prachařka Anna Kotasová.

Památek na toto zajímavé řemeslo už mnoho nenajdete. Tou nejviditelnější je křížek, který nechali postavit na josefovské křižovatce poslední z josefovských prachařů, Pavel a Anna Kotasovi.

Petr Švenda

Ještě něco k osvobození

Loňskému výročí osvobození jsme se ve zpravodaji věnovali dost důkladně a už jsme se k němu nemínili vracet. Ale krátce po vydání posledního loňského čísla jsme získali ještě několik zajímavých informací, o které by byla škoda se nepodělit.

V závěrečném podzimním článku jsme vyjmenovali čtyři oběti osvobozovacích bojů z řad civilistů. Pamětníků ubývá a i ti, kteří ještě jsou, byli tenkrát dětmi a tak jsme tento výčet považovali za definitivní. Ale nové dokumenty ukázaly, že náš výčet válečných obětí kompletní nebyl.

Paní Švédová vzpomínala, že mezi třemi zabitými při leteckém útoku před Drátenickou jeskyní byl „jeden pán z Brna“. Dvanáctiletá dívka si o něm více nezapamatovala. Nám se nyní podařilo zjistit, že onou bezejmennou obětí útoku byl třicetiletý poštovní úředník z Líšně, Karel Macháček.

Obětí osvobozovacích bojů bylo však více. Jako první zahynul při bombardování dne 17. dubna šedesátiletý křtinský občan František Kunc, nikoli ovšem ve Křtinách, nýbrž v Brně. Ještě se jej podařilo převést do Křtin a pohřbít, ale pak už sem dorazila fronta. Následoval 25. dubna ing. Fridolín Šnajdar (tady musíme upřesnit: nezahynul u vchodu do sklepa, jak jsme psali minule, ale u zadních dveří do Zámku, tam, kde se vychází na zadní parkoviště). Téhož dne byli ve stráni pod zámkem zastřeleni z útočících letadel dvacetiletý klempířský dělník Karel Střelec a o tři roky starší tovární dělník Václav Marek. A o den později, 26. dubna, zahynula při náletu jediná ženská oběť osvobozování Křtin, sedmapadesátiletá Anna Hloušková, rozená Šebelová. Poslední tři oběti, které zahynuly 2. května před Drátenickou jeskyní, už znáte: Antonín Olejníček, Karel Rumpel ml. a Karel Macháček. Pohřeb této trojice musel, vzhledem k situaci na bojišti, počkat do 9. května. Někdy v posledních dnech války byl ještě zabit Julius Bezděk a 7. května jeho údajní vrazi, Josef Hloušek a František Korbička, o nichž jsme psali v létě. Zdá se, že teprve nyní je počet křtinských obětí osvobozovacích bojů kompletní.

A abychom se již nemuseli k tomuto smutnému tématu vracet, doplním ještě informaci, že v ostatních obcích křtinské farnosti zemřelo po zásahu šrapnelem ještě šest dalších lidí. Tři muži a tři ženy. A nedlouho před příchodem fronty, 5. února, došlo v podzemní továrně *Flugmotorwerke Ostmark Werk Rastel* ve Výпустku k neštěstí, při němž byli zasypáni závalem dva dělníci: padesátiletý František Kostecký z Čejkovic a pětatřicetiletý Rudolf Podborský z Chudčic.

Čest jejich památce. Také těmito oběťmi bylo pro nás vykoupeno osmdesát let následného míru. Lze si jen přát, aby nám vydržel i v době, kdy mocní tohoto světa znovu dostávají chuť prosazovat své zájmy silou.

Petr Švenda

O úspěších, technologiích, ale hlavně o lidech

Přechod ze zimy na jaro ve Křtinách má své neopakovatelné kouzlo a stejně tak ho má i život v naší škole. Ráda bych se s Vámi podělila o pár střípků z posledních měsíců, které mi jako ředitelce dělají upřímnou radost. Škola totiž v mých očích není jen budova s učebnicemi, ale místo, kde se setkávají generace, kde si pomáháme a kde společně rosteme. Kde si vzájemně nasloucháme a tvoříme bezpečné prostředí pro nás všechny, kteří jsme se školou celým srdcem spojeni.

Tým, na který jsem hrdá. Než se pustím do výčtu úspěchů, ráda bych začala tím nejdůležitějším. Nic z toho, co v naší škole budujeme, by nebylo možné bez mých kolegů – bez pedagogů a celého týmu pracovníků školy. Chtěla bych jim touto cestou veřejně poděkovat za jejich neuvěřitelné nasazení, lidskost a trpělivost. Jsou to právě oni, kdo denně s láskou a profesionalitou provázejí Vaše děti, inspirují je a vytvářejí ono přátelské prostředí, na kterém si tolik zakládáme. Bez jejich záslužné činnosti a ochoty dělat „něco navíc“ by naše škola nebyla tím, čím je dnes.

Stejně tak patří velké poděkování obci Křtiny. Velmi si vážíme skvělé a konstruktivní spolupráce se zřizovatelem, díky níž můžeme školu neustále rozvíjet a vylepšovat prostředí pro Vaše děti.

Technologie s lidskou tváří. I díky nasazení učitelů se nám daří rychle modernizovat. Naše třídy teď „svítí“ novými dotykovými panely, které pedagogové společně s žáky okamžitě a kreativně zapojili do výuky. S tím souvisí i naše intenzivní obnova webových stránek, které chceme proměnit v moderní informační centrum pro Vás všechny.

Máte-li doma staré fotografie ze života naší školy nebo zajímavé vzpomínky, o které byste se chtěli podělit v rámci přípravy našeho nového webu, budeme velmi vděční, když nás kontaktujete.

Naši šikovní mladí lidé a podpora jejich cesty. S hrdostí v srdci sleduji naše devátáky. Jejich výsledky v testech Cermat i Scio jsou vynikající a velmi jim pomohly i *Přijímačky nanečisto*, které jsme pro ně zorganizovali. Talent naši žáci ukázali i ve sportu – obrovský potlesk patří starším žákyním (1. místo v okrese ve florbalu) a starším chlapcům (1. místo v turnaji Cirsia).

Spolupráce, která dává smysl. Velmi si vážím úzké spolupráce v rámci sítě škol Cirsia a sdílení zkušeností našich školních poradenských pracovišť. Stejně tak nás těší naše role v rámci „Alfíků“ – sítě mateřských škol pod hlavičkou MAS Moravský kras, kde společně zvyšujeme kvalitu předškolního vzdělávání v celém našem regionu.

Srdce na pravém místě a pomoc do Ugandy. To, co dělá naši školu výjimečnou, je ale empatie. Náš žákovský parlament funguje skvěle – ať už to byla Valentýnská pošta, nebo cenná spolupráce s Domovem Santini. Jako škola se díváme i za hranice našeho kraje. Jsem velmi hrdá, že jsme společně vykročili do projektu Adopce na dálku, v rámci kterého podporujeme dvě děti z Ugandy – dívku a chlapce.

Učíme tak naše žáky, že i malá pomoc může změnit život někoho na druhém konci světa. Nezapomínáme ani na vztahy uvnitř školy, kde krásně funguje projekt „Můj kamarád deváták“ nebo společně lyžařské kurzy.

Srdce na pravém místě. Náš žákovský parlament funguje skvěle – ať už to byla Valentýnská pošta, nebo cenná spolupráce s Domovem Santini. Nezapomínáme ani na vztahy uvnitř školy, kde krásně funguje projekt „Můj kamarád deváták“ nebo společně lyžařské kurzy.

Jste u nás vítáni. Na závěr bych chtěla vyjádřit hluboké poděkování Vám, rodičům a široké veřejnosti, za Vaši neutuchající podporu a přízeň. Velmi si vážíme každého projevu důvěry a spolupráce, které se nám od Vás dostává. Chci, abyste věděli, že naše dveře jsou pro Vás otevřené. Jste u nás kdykoliv vítáni – ať už jako hosté na našich akcích, nebo jako partneři v diskusi o tom, jak naši školu dále rozvíjet.

Poděkování žákům. Milí žáci, děkuji vám za vaši energii a úsměvy, které do školy každý den přinášíte. Jste to vy, kdo dává naší práci smysl.

Přeji Vám všem krásné a prosluněné jarní dny.

S úctou Mgr. Olga Teremová Vaše ředitelka

Skaut Křtiny na podzim a v zimě

Na začátku září jsme opět odstartovali nový skautský rok. Zahájili jsme ho celostřediskovou zahajovací schůzkou s velkou hrou, po níž následoval maraton akcí – pravidelné týdenní schůzky všech oddílů a k tomu každý měsíc minimálně jedna větší akce.

Hned v září uspořádali oldskauti již 4. ročník lukostřeleckého setkání Robinův zásah u Drápelů. Přišlo celkem 41 účastníků a o titul mistra Křtin v lukostřelbě se utkalo 22 střelců. Mistrem se stal Náčelník, na druhém místě skončil Henry a třetí byl Bedňák.

V říjnu se parta vedoucích vlčat a světlušek vydala na vzdělávací akci Poradní skála do Mnichovic nedaleko Prahy. Účastníci načerpali nové podněty, jak na schůzkách efektivně pracovat s dětmi – například v oblasti šestkového systému nebo přípravy venkovních programů. Vlčata v říjnu také přispěla dobrým skutkem pro celou obec: natřela dětské hřiště za Spolkovým domem, za což patří dík Martinu Zbořilovi, který materiál zajistil a zařídil.

V listopadu proběhla tradiční detektivní hra Holmesiada „Záhada skryté hlavy střediska“, které se zúčastnilo téměř sto hráčů v osmnácti detektivních kancelářích. Skauti z oddílu Bílý bizon podnikli podzimní expedici po stopách Svitav, kde navštívili muzeum s výstavou věnovanou Oskaru Schindlerovi.

Oldskauti se sešli na víkendovém kurzu Práce s kůží pod vedením lektorky Zdenky a vyrobili si klíčenky, brašničky, pouzdra na brýle i opasky. Světlušky se podílely na vánočním jarmarku ve Křtinách, kde prodávaly perníky a svíčky ze skořápek ořechů.

V prosinci se celé středisko sešlo na střediskové vánoční besídce plné koled, scének a kvízů. Skauti pak den před Štědrým dnem tradičně dodali Betlémské světlo do domácností v Křtinách i Březině.

V lednu 2026 vyrazilo sedm skupinek koledníků na Tříkrálovou sbírku, při níž se ve Křtinách vykoledovalo rekordních 52 607 Kč! Velký dík patří všem dárcům i koledníkům. Na závěr ledna proběhl tradiční Mistr uzlování v hasičské zbrojnici v Březině – absolutním vítězem se stal bratr Frodo.

Celkový počet členů střediska nám drobně narostl na 190 osob, z nichž většinu tvoří děti a mládež. Za veškerý program vděčíme všem vedoucím, kteří pro děti neúnavně a dobrovolně připravují program každý týden.

Zbyněk Drápela mladší a Vítězslav Hložánek

Světlo betlémské právě dorazilo.

Lukostřelba 13. září.

Kdo zamete klubovnu?

*Podzimní expedice skautů
7. listopadu 2025.*

*Tradiční detektivní hra Holmesiada
12. listopadu 2025.*

*Příprava sedmi Kašparů, sedmi Melicharů a sedmi Baltazarů
na tradiční Tříkrálovou sbírku.*

FEJETON

Luční potok

Tak dlouho mne to rozčiluje, že už si musím postěžovat. Nahlédnete-li do internetové mapy Křtin, dáte mi jistě zapravdu. Mapa totiž tvrdí, že Křtinský potok, ten náš Křtinský potok, který přitéká od Arboreta kolem Kolonky a podzemím přes celé náměstí až pod kostel k Staré poště, kde se stéká s větví od Bukoviny, tak tento potok se prý jmenuje Zemanův žleb. Ježkovy zraky, proč zrovna tak podivně? Neexistuje žádný rozumný důvod, proč by se měl potok jmenovat zrovna takhle. Zemanův žleb je sice jedno z vedlejších údolí nad Křtinami, ale náš potok tam ani nepramení, ani tudy neprotéká. Míjí Zemanův žleb v uctivé vzdálenosti. Zemanovým žlebem totiž neprotéká prakticky vůbec nic. To už by se mohl náš potok rovnou jmenovat třeba Autobusová zastávka. Ta má k potoku blíže, než Zemanův žleb.

Internetová mapa totiž za Křtinský potok považuje pouze přítok od Bukoviny, který pramení u Knížecích dubů vedle Proklestu, obtéká Bukovinu a se severním Křtinským potokem se slévá pod kostelem u Staré pošty. Nic proti tomu, ať se tak klidně jmenuje i ten východní přítok. Křtinami také protéká, ale to ještě není důvod, aby se tak nejmenoval i přítok od Arboreta. Český lev má také dvojitý ocas a už tisíc let to nikomu nevadí.

Názvy řek a potoků pramení obvykle z hlubin dávnověku. Zahledl jsem se proto do starých map a dokumentů a tady je výsledek:

Vůbec nejstarší mapa, zachycující Křtiny, je Müllerova mapa Moravy, z počátku 18. století. Křtiny jsou tam zjednodušeně zakresleny v podobě kostela a dvou rybníků (Horního a Dolního), jimiž protéká jediný bezejmenný potok, směřující od Bukovinky (!) kolem Pivovaru přes Chaloupky do Křtin a kousek za Křtinami končí (tenkrát padal do Čertovy studny).

Mapa představuje bukovskou větev potoka. Název Křtinský potok v ní však nenajdete. Ještě v půli 19. století se píše ve vceňovacím operátu k Stabilmímu katastru, že: „*Touto oblastí protékají dva malé, bezejmenné potoky*“. Zatím tedy oba beze jména.

Od té doby jsme však zmoudřeli a název Křtinský potok se přece jen v mapách prosadil. A víte u kterého přítoku? U obou. Jednou tam, podruhé onde a potřetí u obou naráz. Učitel Bilíček se koncem padesátých let nemýlil, když v obecní kronice označil za Křtinský potok i větev od Arboreta. Oficiální státní mapy 1:5000 z let 1954, 1971 či 1982 mu dávají za pravdu, s tím, že pro tu bukovskou větev občas užívají nepřilíživě logický název Prosečský potok. A státní mapa z roku 1990 užívá názvu Křtinský potok pro obě větve současně. A pak se to stalo: mapa z roku 1994 vynalezla potok Zemanův žleb. Jako by si chtěl tenkrát po revoluci nějaký zlomyslný úředník vyzkoušet, má-li opravdu svobodu dělat si, co ho zrovna napadne.

Údolí, ve kterém severní větev Křtinského potoka pramení a kterým téměř celou dobu protéká, nese už po staletí název Luční údolí (*Wiesenthal*). Je-li tedy z nějakého důvodu nepřijatelné, aby se obě větve jmenovaly stejně, proč tu severní nenazývat raději Lučním potokem? Myslíte, že blouzním? Nikoli. Název Luční potok použila pro severní větev Křtinského potoka již státní mapa z roku 1954.

Možná vás napadnou i jiné přiléhavé názvy. Sotva se vám však podaří vymyslet větší nesmysl, než Zemanův žleb.

Petr Švenda

Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks. Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny osobně. Uzávěrka příštího čísla je **25. června 2026**.

Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvku dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městyse Křtiny. Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk: Tiskárna Brázda. Registrováno **MK ČR E 20584**.